

การวิเคราะห์สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย

นางสาว สุนันทา พัฒน์จันทร์หอม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-685-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF THAI MERCHANT MARITIME PUBLICATIONS

Miss Sununta Phatchanhom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn Universtiy

1996

ISBN 974-633-685-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย
โดย นางสาวสุนันทา พัฒน์จันทร์หอม
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

_____ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล)

_____ อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ)

_____ กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพล ปานงาม)

_____ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุนันทา พัฒน์จันทร์หอม : การวิเคราะห์สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวีไทย (AN ANALYSIS OF THAI MERCHANT MARITIME PUBLICATIONS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ประยงค์ พัฒนกิจ-จำรูญ, 210 หน้า. ISBN 974-633-685-1

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวีไทย ในด้านของผู้ผลิต ประเภท เนื้อหาและปีที่พิมพ์ รวมทั้งศึกษาแหล่งสารสนเทศที่มีการรวบรวมสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวี-ไทยในด้านจำนวน ประเภท และเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ ตลอดจนการให้บริการและปัญหาของแหล่งสารสนเทศ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานในการจัดหาและให้บริการสิ่งพิมพ์ ตลอดจนผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึง สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวีที่ต้องการได้

วิธีการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ สํารวจห้องสมุดที่มีการรวบรวมสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวีไทย จำนวน 17 แห่ง โดยการสัมภาษณ์บรรณารักษ์/หัวหน้าแหล่งสารสนเทศจำนวน 17 คน และวิเคราะห์ สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวีไทยที่ห้องสมุดดังกล่าวรวบรวม

ผลการวิจัยพบว่า สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวีไทยส่วนใหญ่ผลิตโดยหน่วยงานราชการ เป็น สิ่งพิมพ์ประเภทรายงานการวิจัย มีเนื้อหาทางด้านธุรกิจการขนส่งทางเรือ และเป็นสิ่งพิมพ์ที่ผลิตในช่วงปี พ.ศ.2521-2530

ผลการสำรวจห้องสมุด 17 แห่ง ที่รวบรวมสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวีไทย พบว่า ห้องสมุด ที่มีสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวีไทยมากที่สุด คือ ห้องสมุดสถาบันพาณิชย์นาวี รองลงมาคือ ห้องสมุด สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม โดยที่ห้องสมุดส่วนใหญ่รวบรวมสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง และสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหา ทางด้านธุรกิจการขนส่งทางเรือมากกว่าสิ่งพิมพ์ประเภทอื่นและเนื้อหาด้านอื่น ๆ บริการที่ห้องสมุดทุก แห่งจัดคือ บริการให้อ่านในห้องสมุดและบริการตอบคำถามช่วยการค้นคว้า ส่วนบริการที่ห้องสมุดส่วนใหญ่จัดได้แก่ บริการยืมคืน บริการกฤตภาค บริการดรรชนีวารสาร บริการถ่ายเอกสาร และบริการค้นฐาน ข้อมูลสิ่งพิมพ์ที่ห้องสมุดจัดทำขึ้น

ในด้านปัญหาของห้องสมุดนั้น พบว่า ทุกแห่งประสบปัญหาด้านจำนวนสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวีที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ และที่ห้องสมุดส่วนใหญ่ประสบปัญหาในระดับมาก คือ สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวีส่วนใหญ่เป็นภาษาต่างประเทศทำให้มีราคาสูง สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวีที่เป็น ภาษาไทยมีการผลิตน้อย และสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชย์นาวีที่ผลิตขึ้นในโอกาสต่าง ๆ มีจำนวนน้อยและ เผยแพร่ในวงจำกัด ตลอดจนปัญหาบุคลากรไม่มีความรู้ในเนื้อหาทางด้านพาณิชย์นาวีดีเพียงพอในการ ให้บริการสิ่งพิมพ์

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C410593 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEYWORD: PUBLICATIONS / THAI MERCHANT MARITIME

SUNUNTA PHATCHANHOM : AN ANALYSIS OF THAI MERCHANT MARITIME PUBLICATIONS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PRAYONGSRI PATTANAKIT-CHAMROON. 210 pp. ISBN 974-633-685-1

The objectives of the research are to analyse the Thai merchant maritime publications in terms of publishers, types, contents and published year; and to study the information resources in terms of quantity, types and contents of publications as well as the problems of the sources.

The research aims to benefit both the librarians in providing a better services and the users in acquiring the publications.

The methods of study are to survey 17 libraries which collects the Thai merchant maritime publications, interview 17 librarians or heads of the information resources, and to analyse the publications contained in each resources.

The study reveals that most of the publications are produced by government agencies. Most of them are researches and the contents concern mostly with maritime transport. Furthermore, most of them are published during the year 2521 B.E.- 2530 B.E.

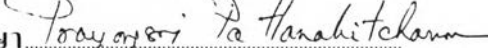
The surveys of the 17 libraries lead to find that the library which has the most merchant maritime publications is the library of the Merchant Marine Institute, Chulalongkorn University and the second is the library of the Office of the Permanent Secretary, Ministry of Transport and Communications. Most of the publications are serial publications and the contents concern with maritime transport. The facilities generally provided by the libraries are reading room and reference services. Moreover, most services are circulating service, clipping, indexing of periodicals, duplicating, and database searching.

The problem which the libraries face is inadequate publications to serve the users. The important problems are most of the merchant maritime publications are imported and they are quite expensive. There are a few of Thai publications and they are published in limited quantity, and lack of specialised librarians in the field of maritime transport.

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2538.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล รองศาสตราจารย์ ดร. อธิธิพล ปานงาม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบ และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คุณสุมาลี สุขदानนท์ ที่กรุณาให้คำแนะนำทั้งด้านวิชาการ พาณิชยนาวิ ให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ สถาบันพาณิชยนาวิ และเพื่อน ๆ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจอยู่เสมอ

ขอขอบคุณ พี่บรรณารักษ์ห้องสมุดทางด้านพาณิชยนาวิทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณามอบทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้เป็นบางส่วน

ท้ายสุด ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่รักและเคารพยิ่ง ซึ่ง สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สุนันทา พัฒน์จันทร์หอม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	3
สมมติฐาน	3
ขอบเขตในการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	7
คำอธิบายคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	7
2. ปรัชญาบรรณกรรม	10
ความหมายและความสำคัญของพาณิชยนาวิ	10
สารนิเทศทางด้านพาณิชยนาวิ	13
สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิ	14
การจัดบริการของแหล่งสารนิเทศทางด้านพาณิชยนาวิ	24
การจัดทำเครื่องช่วยสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิ	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
แหล่งสารนิเทศทางด้านพาณิชยนาวิของไทย	27
3. วิธีดำเนินการวิจัย	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การสำรวจเบื้องต้น	41
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	42
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การทดสอบเครื่องมือ	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
การนำเสนอผลการวิจัย	50
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	105
รายการอ้างอิง	120
ภาคผนวก	126
ก. แบบสำรวจเบื้องต้น	127
ข. แบบบันทึกสิ่งพิมพ์	131
ค. แบบสัมภาษณ์	134
ง. บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย	147
ประวัติผู้เขียน	210

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ฐานะและสังกัดของแหล่งสารนิเทศที่มีการรวบรวมสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย	29
2. เนื้อที่และจำนวนที่นั่งอ่านของแหล่งสารนิเทศ	31
3. จำนวนบุคลากรที่มีในแหล่งสารนิเทศ	34
4. งบประมาณประจำปี 2538 ในการจัดหาสิ่งพิมพ์ของแหล่งสารนิเทศ	36
5. จำนวนสิ่งพิมพ์ทั้งหมดของแหล่งสารนิเทศ	38
6. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ใช้ในงานของแหล่งสารนิเทศ	40
7. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย จำแนกตามผู้ผลิต	56
8. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย จำแนกตามประเภท	58
9. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย จำแนกตามเนื้อหา	60
10. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย จำแนกปีที่พิมพ์และผู้ผลิต	62
11. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย จำแนกตามประเภทและปีที่พิมพ์	64
12. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย จำแนกเนื้อหาและปีที่พิมพ์.....	66
13. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย จำแนกตามประเภทและเนื้อหา	68
14. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทยที่ผลิตโดยหน่วยงานภาครัฐบาล จำแนกตามประเภท	70
15. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทยที่ผลิตโดยหน่วยงานภาครัฐบาล จำแนกตามเนื้อหา	72
16. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทยที่ผลิตโดยหน่วยงานภาคเอกชน จำแนกตามประเภท	74
17. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทยที่ผลิตโดยหน่วยงานภาคเอกชน จำแนกตามเนื้อหา	76
18. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทยที่มีในแหล่งสารนิเทศ จำแนกตามประเภท	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19. สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทยที่แหล่งสารนิเทศรวบรวม จำแนกตามเนื้อหา	80
20. นโยบาย และงบประมาณจัดหาสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย	82
21. เครื่องมือช่วยค้นสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิประเภทต่าง ๆ ที่แหล่งสารนิเทศจัดทำ	84
22. ระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือทางด้านพาณิชยนาวิไทย	87
23. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่แหล่งสารนิเทศจัดทำฐานข้อมูล สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย	89
24. การจัดเก็บสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย	91
25. บริการสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทยที่มีในแหล่งสารนิเทศ	96
26. ระดับปัญหาของแหล่งสารนิเทศที่มีการรวบรวมสิ่งพิมพ์ทางด้าน พาณิชยนาวิไทย	100